

กิ่งไม้หักทับรถยนต์ ถือเป็นเหตุสุดวิสัยหรือไม่

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรักษาต้นไม้ที่หน่วยงานของรัฐได้ทำการปลูกขึ้น รวมทั้งต้นไม้ที่อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติซึ่งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐนั้น ไม่ว่าจะเป็นการปลูกดอกไม้ ต้นไม้ เพื่อความสวยงาม เพื่อความร่มรื่นของผู้มาใช้บริการ เช่น บนเกาะกลางถนน ในสวนสาธารณะ หรือแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งเมื่อดอกไม้ หรือต้นไม้นั้นอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบ หน่วยงานรัฐจึงย่อมมีหน้าที่ในการดูแลรักษา ตัดแต่งกิ่งไม้ เพื่อความสวยงาม รวมทั้งเพื่อป้องกันอันตรายจากกิ่งไม้ที่อาจบดบังวิสัยทัศน์จากผู้ขับรถ ไซ้ถนน หรือกิ่งไม้ที่อาจหักลงมาก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนที่ผ่านไปมา หรือทำให้ทรัพย์สินที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้รับความเสียหาย ถึงแม้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้ดูแลตัดแต่งกิ่งไม้เพื่อความปลอดภัยแล้ว แต่การดูแลนั้นอาจยังไม่เพียงพอเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอเรื่องนี้ถือเป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น บางหน่วยงานอาจมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปลูกดอกไม้ ต้นไม้ รวมทั้งดูแลรักษาดอกไม้ ต้นไม้ เพื่อให้เกิดความสวยงาม รวมทั้งต้องตัดแต่งกิ่งไม้เพื่อป้องกันอันตรายจากกิ่งไม้ที่อาจบดบังวิสัยทัศน์จากผู้ขับรถ ไซ้ถนน หรือกิ่งไม้ที่อาจหักลงมาก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนที่ผ่านไปมา หรือทำให้ทรัพย์สินที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้รับความเสียหาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่พื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐ บางหน่วยงานอาจจะเป็นถนนหลวง ซึ่งมีการปลูกดอกไม้ หรือต้นไม้บนเกาะกลางถนน บางหน่วยงานอาจจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว หรือสวนสาธารณะที่ประชาชนเดินทางมาพักผ่อนหรือออกกำลังกาย ซึ่งจากที่กล่าวมานั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ มีสวนสาธารณะที่อยู่ในความดูแล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา และสวนสุขภาพเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒ แห่ง ดังกล่าว ได้มีการปลูกดอกไม้ และต้นไม้ เพื่อความสวยงาม และให้เกิดความร่มรื่นแก่ประชาชนที่มาออกกำลังกายและใช้บริการ ซึ่งต้นไม้ที่ปลูกนั้นมีทั้งต้นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่ต้องดูแลรักษา และตัดแต่งกิ่งไม้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชน และทรัพย์สิน (รถจักรยานยนต์และรถยนต์) ของผู้มาออกกำลังกายและใช้บริการ ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด หน่วยงานอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

“นายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) ได้จอดรถยนต์ไว้ข้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของเทศบาล ซึ่งในวันนั้นได้เกิดฝนตกและกิ่งต้นสนได้หักลงมาทับใส่รถยนต์ของนายไก่อ ได้รับความเสียหาย นายไก่อจึงฟ้องเทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ให้ชดเชยค่าเสียหายทั้งค่าซ่อมรถยนต์ และค่าขาดประโยชน์จากการใช้รถยนต์ ซึ่งทางเทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้โต้แย้งว่าเจ้าหน้าที่ของตนได้ทำการตัดแต่งดูแลรักษาต้นไม้ อย่างสม่ำเสมอ และได้ตัดป้ายแสดงสัญลักษณ์เตือนให้ระวังกิ่งไม้และต้นไม้หักโค่น หากไม่มีลมกรรโชกแรง และฝนตกหนักกิ่งไม้ขนาดใหญ่คงไม่หักลงมาทับรถยนต์ของนายไก่อ กรณีจึงเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจป้องกันได้”

“ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาว่า ต้นสนที่หักลงมาทับใส่รถยนต์ของนายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) ลำต้นมีทั้งขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ โดยโน้มเอียงเข้าหาศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งต้นไม้ดังกล่าว มีร่องรอยของการตัดแต่งยอดความสูงของลำต้นลง โดยจากภาพถ่ายเห็นว่าการหักโค่นเกิดจากกิ่งขนาดกลาง ได้หักขาดจากลำต้นลงมาทับรถของนายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) มิใช่ล้มในลักษณะถอนรากถอนโคนหรือกิ่งสูงหักโค่นล้มลง แม้ความเสียหายจะเป็นผลที่เกิดจากฝนตกและลมกระโชกแรงซึ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติก็ตาม แต่หากเจ้าหน้าที่ได้ดูแลรักษาต้นไม้ให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง และใช้ความระมัดระวังโดยการตัดแต่งกิ่งก้านสาขาของต้นไม้อยู่เป็นประจำ ย่อมจะไม่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว เมื่อไม่ได้มีการตัดแต่งกิ่งไม้ให้เหมาะสม อีกทั้งบริเวณที่เกิดเหตุมีเพียงต้นสนหักโค่นล้มเพียงต้นเดียว ซึ่งหากเกิดจากพายุลมกระโชกรุนแรงอันจะถือเป็นภัยพิบัติที่ไม่สามารถป้องกันได้ควรจะต้องปรากฏความเสียหายต่อต้นไม้หรือทรัพย์สินอื่นในบริเวณเดียวกันด้วย ดังนั้น ความเสียหายกรณีนี้จึงมิได้เกิดจากเหตุวาทภัยอันจะถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และแม้หน่วยงานจะอ้างว่าเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามแผนตัดแต่งกิ่งไม้ก็ตาม แต่การที่มีได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร โดยมีได้ตัดกิ่งก้านสาขาที่แยกออกจากลำต้นของต้นสน ย่อมแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการยังไม่เพียงพอเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายดังกล่าว จึงถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ละเลยต่อหน้าที่และเป็นการกระทำละเมิดต่อนายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) เทศบาลในฐานะหน่วยงานของรัฐต้นสังกัด จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) อย่างไรก็ตามเมื่อสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากสาเหตุฝนตกและลมกระโชกแรงซึ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นตามฤดูกาล ไม่ใช่ความผิดของเทศบาลทั้งหมด จึงให้รับผิดชอบใช้ค่าซ่อมรถยนต์เพียงกิ่งหนึ่ง และให้ชดใช้ค่าขาดประโยชน์จากการใช้รถยนต์ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท เนื่องจากนายไก่อ(ผู้ฟ้องคดี) ไม่สามารถนำพยานหลักฐานใบเสร็จค่าใช้จ่ายในการเช่ารถยนต์มาแสดงต่อศาลได้”

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๑๑๘/๒๕๖๗ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า “หน่วยงานไม่อาจกล่าวอ้างลักษณะเหตุสุดวิสัยได้ เนื่องจากไม่ปรากฏความเสียหายของต้นไม้หรือทรัพย์สินอื่นในบริเวณเดียวกันที่อ้างว่าเกิดจากฝนตกและลมกระโชกแรง และอยู่ในข่ายที่เจ้าหน้าที่สามารถดูแลตัดแต่งกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและป้องกันความเสียหายได้ ”

หมายเหตุ

- บทความนี้นำมาจากบทความเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คอลัมน์ “คดีเด็ด” ชื่อเรื่อง กิ่งต้นสนหักทับรถยนต์เสียหายขณะฝนตก : เหตุสุดวิสัยหรือเทศบาลไม่ตัดแต่งกิ่งไม้ โดยลุงถูกต้อง
- อ้างอิงจาก คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อผ.๑๑๘/๒๕๖๗

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์
นิติกรปฏิบัติการ